

Majandus- ja tööstusministri määruse „Tervise- ja tööministri ning sotsiaalministri määruste muutmise seoses töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõukohase määrusega muudetakse sotsiaalministri 17. oktoobri 2007. a määrust nr 67 „Tööinspeksiooni põhimäärus“ ning tervise- ja tööministri 18. veebruari 2021. a määrust nr 4 „Töökeskkonna andmekogu põhimäärus“, viies ministrite määrused kooskõlla töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega.

Muudatuste eesmärk on vähendada nii tööandjate halduskoormust kui ka Tööinspeksiooni töökoormust, kaotades aegunud nõuded. Selleks lõpetatakse Tööinspeksiooni kohustus kontrollida uute ja rekonstrueeritud ehitiste korral töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele ning vähendatakse sellega seotud andmete kogumist töökeskkonna andmekogusse.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi töösuhete ja töökeskkonna osakonna nõunikud Kristina Kaaberma (5836 0813; kristina.kaaberma@mkm.ee) ja Marilin Lutsoja (teenistussuhe peatatud) ning sama osakonna töökeskkonna juht Eva Põldis (5913 6476; eva.poldis@mkm.ee).

Eelnõu mõjusid on hinnanud Ingel Kadarik (5451 0226; ingel.kadarik@mkm.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeletoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (aili.sandre@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõukohase määrusega muudetakse sotsiaalministri 17. oktoobri 2007. a määrust nr 67 „Tööinspeksiooni põhimäärus“ (RT I, 01.10.2024, 9) ja tervise- ja tööministri 18. veebruari 2021. a määrust nr 4 „Töökeskkonna andmekogu põhimäärus“ (RT I, 03.10.2023, 4).

Eelnõu on seotud töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise eelnõuga¹.

Eelnõu on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses ja selle kohta on koostatud täpsem mõjuanalüüs seletuskirja 4. punktis.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist. Esimeses sätestatakse Tööinspeksiooni põhimääruse muudatus ja teises töökeskkonna andmekogu põhimääruse muudatused.

Eelnõu §-ga 1 tunnistatakse kehtetuks sotsiaalministri 17. oktoobri 2007. a määruse nr 67 „Tööinspeksiooni põhimäärus“ § 9 punkt 8.

Punkt tunnistatakse kehtetuks, kuna töötervishoiu ja tööohutuse seadusest jäetakse välja Tööinspeksiooni kohustus kontrollida vajaduse korral uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele. Selliseid ülevaatusi tehakse harva ning osaliselt

¹ Eelnõu - Riigikogu.

kattub nende eesmärk ehitusvaldkonnas juba tehtava riikliku ja kohaliku omavalitsuse ehitusjärelvalvega. Muudatuse eesmärk on vähendada halduskoormust ja vältida dubleerivaid kontrollimenetlusi. Seejuures säilib töandjatel võimalus saada Tööinspeksioonilt töökeskkonna küsimustes nõu ja kasutada inspeksiooni konsultatsiooniteenust.

Eelnõu §-ga 2 tunnistatakse kehtetuks tervise- ja tööministri 18. veebruari 2021. a määruse nr 4 „Töökeskkonna andmekogu põhimäärus“ § 8 lõige 3 ja muudetakse § 13 lõike 1 punkti 9.

Kuna tunnistatakse kehtetuks TTOS-i § 25 lõike 5 punkt 3, mille kohaselt on Tööinspeksioon (edaspidi ka TI) kohustatud vajaduse korral kontrollima uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele, ei ole enam tarvis kanda andmekogusse taotluse esitaja andmeid, ehitise asukoha aadressi, ülevaatuse taotluse laekumise kuupäeva ja taotluses esitatud ülevaatuse tegemise eelduslikku kuupäeva, taotluse sisu kirjeldust, ehitise ülevaatamise andmeid, ehitise kasutamise otstarvet, andmeid tööinspektori otsuse kohta.

TI teeb kehtiva õiguse kohaselt uue või rekonstrueeritud ehitise ülevaatus kohaliku omavalitsuse taotlusel, mis esitatakse ehtisregistri kaudu. Praktikaga sellised ülevaatused väga sageli ei toimu ning osaliselt dubleerib see ka ehitusjärelvalve tegevust.

Kuigi eelnõuga tehtavate muudatuste kohaselt ei ole TI enam kohustatud kontrollima uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavust kehtestatud nõuetele, saavad ettevõtted soovi korral kasutada TI pakutavat tasuta konsultatsiooniteenust.

Lisaks sõnastatakse uuesti säte, mis ütleb, et andmekogusse kantakse töandja teade enne esmakordselt töö alustamist kantserogeenide või mutageenidega Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2005. a määruse nr 308 „Kantserogeensete ja mutageensete kemikaalide käitlemisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ § 8 alusel. Säte muudetakse, kuna viidatud määrus enam ei kehti ning Vabariigi Valitsuse 8. mai 2026. a määruse nr 49 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnõrmi ja keemiliste ohutegurite mõõtmise kord“ alusel pole enam tarvis enne tööde alustamist Tööinspeksiooni teavitada, vaid teavitus edastatakse Tööinspeksiooni nõudmisel.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on seotud ja kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega.

4. Määruse mõjud

Kavandatud muudatused on tehnilist laadi, kuna sisulised muudatused tehakse TTOS-i muutmise käigus. TTOS-i eelnõu muudatuste mõjuhinnangu kohaselt vähendavad need töandjate halduskoormust ja TI töökoormust. Töötajaid muudatused ei mõjuta.

4.1. Muudatuste mõju isikuandmete kaitsele

Muudatused on seotud isikuandmete töötlemisega, kuna sellega muudetakse töökeskkonna andmekogu põhimäärust. Muudatuste tulemusena väheneb töökeskkonna andmekogus töödeldavate andmete hulk, sest andmekogust eemaldatakse andmed, mida koguti seoses uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavuse kontrollimise menetlusega. Kuna töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega kaob Tööinspeksiooni kohustus selliseid kontrolle teha, puudub ka vajadus koguda ja säilitada kõnealuseid andmeid. Seetõttu ei laiene isikuandmete töötlemise ulatus ega lisandu uusi andmekategooriaid, andmesubjekte ega

töötlemise eesmärgi. Vastupidi, muudatus vähendab töödeldavate isikuandmete mahtu ja toetab isikuandmete kaitse üldmääruse andmete minimaalsuse põhimõtte järgimist.

Andmekogu vastutavat töötajat, volitatud töötajaid, andmete säilitamise tähtaegu, andmete turvameetmeid ega andmesubjektide õiguste teostamise korda muudatused ei puuduta. Samuti ei kaasne muudatustega isikute profileerimist, automatiseeritud otsuste tegemist ega suurenda need riski füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele.

Eelnõu mõju isikuandmete kaitsele on seega neutraalne kuni positiivne, kuna vähenevad nii töödeldavate andmete maht kui ka nendega seotud halduskoormus. Eelnõu kohta ei ole tarvis koostada isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 35 kohast andmekaitsealast mõjuhinnangut, sest muudatused ei too kaasa uut ega oluliselt muutunud isikuandmete töötlemist ega põhjusta tõenäoliselt suurt riski füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega riigiasutustele tegevusi ei lisandu ning riigieelarvele ei kaasne lisakulusid ega -tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine seatakse vastavusse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muutmise seaduse jõustumisega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile, Rahandusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Siseministeeriumile, Kliimaministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Tööandjate Keskliidule, Eesti Ametiühingute Keskliidule, Eesti Kaubandus- Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Eesti Ehitusettevõtjate Liidule, Tööinspektsioonile ning Andmekaitse Inspektsioonile.